

DEN DANSKE KØBSTADFORENING
 DE SAMVIRKENDE
 SOGNERÅDSFORENINGER I DANMARK
 FORENINGEN „BYMÆSSIGE KOMMUNER“
 AMTSRÅDSFORENINGEN I DANMARK

Bilag.

København, den 30. januar 1958.

Indenrigsministeriet, Christiansborg Slotsplads 1, København K.

I skrivelse af 3. august 1957 (k. k. j. nr. 1520/57) har indenrigsministeriet udbedt sig en udtalelse fra de kommunale organisationer angående det af folketingets ombudsmand i skrivelse af 15. november 1956 over for justitsministeriet rejste spørgsmål om, hvorvidt lov nr. 203 af 11. juni 1954 om folketingets ombudsmand bør søges ændret således, at ombudsmanden får indseende med den kommunale forvaltning.

I et foredrag i en kommunal forsamling i efteråret har folketingets ombudsmand nærmere præciseret sit eget standpunkt derhen, at det må anses for ønskeligt, at den kommunale forvaltning ved en revision af ombudsmandsloven inddrages under tilsyn af folketingets ombudsmand. Ombudsmanden tilkendegav herved som sin opfattelse, at selv om det ikke skønnedes nødvendigt at opstille nogen særlig begrænsning i så henseende, ville det dog måske være forsvarligt fra tilsynet at undtage kommunalbestyrelsernes virksomhed som besluttende organer. Endvidere måtte det præciseres, at klage til ombudsmanden i kommunale anliggender som regel først skulle kunne optages til behandling, efter at sagen havde været forelagt for en ordinær kommunal eller statslig rekursmyndighed. Endelig skulle det i ombudsmandens instruks betones, at tilsynet med de kommunale myndigheder skal udøves under iagttagelse af de særlige vilkår, hvorunder den kommunale administration virker, og at der ikke bør ske underkendelse af et af den kommunale myndighed udøvet skøn inden for rammerne af, hvad der kan være sagligt forsvarligt.

I denne anledning skal man, efter at spørgsmålet har været gjort til genstand for drøftelse mellem de kommunale organisationer, herved fremføre følgende betragtninger:

1) Under overvejelserne ved ombudsmandsinstitutionens tilblivelse var det ikke tanken, at folketingets ombudsmand skulle have tilsyn med kommunerne. Ved udarbejdelsen og behandlingen i sin tid af bestemmelsen i grundlovens § 55, hvorefter ombudsmanden skal have indseende med statens forvaltning, var det en given forudsætning, at kommunernes forvaltning skulle falde uden for hans embedsomsråde, og den samme forudsætning gjaldt ved udarbejdelsen af forslaget til ombudsmandsloven. Den ganske specielle bestemmelse i forslaget § 5, stk. 2, vedrørende klager over frihedsberøvelse, der også angik kommunale myndigheder, tog alene sigte på gennemførelse af grundlovens § 71, stk. 7, vedrørende det særligt anordnede tilsyn fra folketinget med personer under frihedsberøvelse, og denne bestemmelse udgik under behandlingen i folketinget under henvisning til den forventede særlige lovgivning om dette spørgsmål.

Det skal ikke bestrides, at grundlovens § 82, der forudsætter, at det kommunale selvstyre er undergivet statens tilsyn, rummer vide muligheder for at indføre bestemmelser om statsmyndighedernes indseende med den kommunale forvaltning, men det forekommer ikke utvivlsomt rigtigt at ville benytte denne bestemmelse som hjemmel for at indføre et ombudsmandstilsyn med kommunerne. Grundlovens ord om kommu-